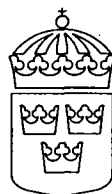

Riksdagens protokoll

1991/92:1

Måndagen den 30 september

Kl. 11.00 – 12.33

Protokoll
1991/92:1

1 § Ålderspresidentens hälsningsanförande

Anf. 1 Ålderspresident STIG ALEMYR:

Ärade ledamöter av Sveriges riksdag! Sedan riksdagen åtskiljdes i juni månad har dramatiska händelser inträffat i Sovjetunionen, bl.a. har de baltiska staterna vunnit självständighet och blivit medlemmar av Förenta nationerna. Sveriges riksdag hälsar med stor tillfredsställelse och glädje denna utveckling och hälsar de baltiska staterna välkomna till Förenta nationernas stora internationella samarbete.

Under denna valperiod, som vi har valts att vara medlemmar av riksdagen, kommer säkerligen nya dramatiska händelser att inträffa i Östeuropa, och vi kommer från svensk sida att vara beredda att medverka i en ekonomisk uppbyggnad, så att människorna i Östeuropa får leva i fred och social trygghet.

Vi kommer också med snabba steg att närma oss den västeuropeiska integrationen, och där kommer Sveriges riksdag att spela en utomordentligt betydelsefull roll.

Jag ber att få hälsa alla ledamöter välkomna till detta riksmöte, och jag förklarar härmed dagens sammanträde öppnat.

2 § Anmälan om granskning av bevis för riksdagsledamöter

Upplästes och lades till handlingarna följande från valprovsningsnämnden inkomna

Berättelse om granskning av bevis för riksdagsledamöter och ersättare

Till valprovsningsnämnden har från riksskatteverket inkommit bevis för dem som med anledning av riksdagsvalet den 15 september 1991 har utsetts till ledamöter av riksdagen och ersättare för dessa. Bevisen, som daterats den 24 september 1991, är till antalet 349 för riksdagsledamöter och 601 för ersättare.

Valprövningsnämnden har vid sammanträde denna dag granskat bevisen och därvid funnit, att de blivit utfärdade i enlighet med 15 kap. 1 § vallagen. Stockholm den 26 september 1991

Stig Nordlund/

Sven-Georg Grahn

Riksskatteverket hade upprättat nedan intagna förteckning över dels partivis antalet riksdagsledamöter i hela riket, dels valkretsvis mandatfördelningen mellan partierna, ledamöternas och ersättarnas namn samt ordningen mellan de senare.

HELA RIKET

<i>Parti</i>	<i>Antal ledamöter av riksdagen</i>
Moderata samlingspartiet	80
Arbetarepartiet-Socialdemokraterna	138
Folkpartiet liberalerna	33
Centern	31
Vänsterpartiet	16
Kristdemokratiska Samhällspartiet	26
Nydemokrati	25

VALKRETS STOCKHOLMS KOMMUN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Carl Bildt	1 Peeter Luksep
Margaretha af Ugglas	2 Ulf Kristersson
Elisabeth Fleetwood	3 Anna Lilliehöök
Charlotte Cederschiöld	4 Berthold Gustavsson
Göran Åstrand	5 Per Bondelid
Filip Fridolfsson	6 Carl Erik Hedlund
Mikael Odenberg	7 Mikael Söderlund
Henrik S Järrel	8 Staffan Sjödén
Birgitta Wistrand	9 Ingrid Detter de Lupist

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Sten Andersson	1 Lars Ulander
Anita Gradin	2 Sylvia Lindgren
Oskar Lindkvist	3 Bengt Lindqvist
Maj Britt Theorin	4 Kristina Persson
Kent Carlsson	5 Sven-Åke Nygårds
Anita Modin	6 Carin Jämtin
Mats Hellström	7 Stig Gustafsson
Barbro Evermo Palmerlund	8 Kristina Nordström

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Birgit Friggebo
Jan-Erik Wikström
Barbro Westerholm

Ersättare

1 Hadar Cars
2 Lotta Edholm
3 Anders Kaarik

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Olof Johansson

Ersättare

1 Christina Linderholm
2 Åke Pettersson
3 Karin Perers

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

Lars Werner
Eva Zetterberg

Ersättare

1 Jan Strömdahl
2 Margareta Olofsson
3 Lasse Ohly

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Jerzy Einhorn

Ersättare

1 Michael Stjernström
2 Stefan Dozzi
3 Inga-Britt Backlund

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Bo G Jenevall
Dan Eriksson

Ersättare

1 Arne Jansson
2 Simon Liliedahl
3 Vivianne Franzén

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

VALKRETS STOCKHOLMS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Lars Tobisson
Gunnar Hökmark
Jerry Martinger
Görel Bohlin
Jan Sandberg
Stig Rindborg
Inger Koch
Knut Billing
Chris Heister
Göran Lennmarker
Fredrik Reinfeldt
Alf Wennerfors

Ersättare

1 Lars Biörck
2 Allan Ekström
3 Claus Trolle
4 Dag Lundman
5 Christel Campbell
6 Cecilia Westin
7 Eva Öhbom Ekdahl
8 Per Naess
9 Barbro Brundin
10 Ingabrita Mörch
11 Ulf Björkman
12 Margareta Nachmansson

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Ingvar Carlsson
Ingela Thalén
Thage G Peterson
Anita Johansson
Ulf Lönnqvist
Mona Sahlin
Sören Lekberg
Eva Johansson
Hans Göran Franck
Ines Uusmann
Pierre Schori

Ersättare

1 Björn Ericson
2 Tommy Waidelich
3 Åke Wictorsson
4 Christina Pettersson
5 Dag Ericson
6 Christer Erlandsson
7 Christina Zedell
8 Pär Nuder
9 Kåre Hagman
10 Bengt-Olov Tengmark
11 Staffan Holmberg

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Bengt Westerberg
Anne Wibble
Daniel Tarschys
Ylva Annerstedt
Lars Leijonborg

Ersättare

1 Sören Norrby
2 Karin Pilsäter
3 Carl B Hamilton
4 Maria Arnholm
5 Lars Bergstig

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Pär Granstedt
Lennart Daléus

Ersättare

1 Vera Skoglund
2 Andreas Carlgren
3 Ylva Schmidt

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

Gudrun Schyman

Annika Åhnberg

Ersättare

1 Sven Grassman

2 Sture Ring

3 Maj Wechselmann

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Mats Odell

Inger Davidson

Ersättare

1 Ingvar Svensson

2 Margareta Viklund

3 Rolf B Åbjörnsson

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Ian Wachtmeister

John Bouvin

Harriet Colliander

Ersättare

1 Arne Jansson

2 Simon Liljedahl

3 Vivanne Franzén

VALKRETS UPPSALA LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Ingegerd Troedsson

Gustaf von Essen

Ersättare

1 Lennart Hedquist

2 Örjan Nilsson

3 Per Bill

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Birgitta Dahl

Ingrid Andersson

Björn Kaaling

Gunnar Thollander

Ersättare

1 Barbro Andersson

2 Tone Tingsgård

3 Eva Ringbom

4 Peter Engvall

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Håkan Holmberg

Ersättare

1 Barbro Sandberg

2 Bengt Ahlquist

3 Barbro Westrin

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Rosa Östh

Ersättare

1 Rigmor Eklund

2 Lars-Gunnar Eriksson

3 Johan Örjes

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

Berith Eriksson

Ersättare

1 Ingrid Burman

2 Håkan Wall

3 Stephen Pettersson

KRISTDEMOKRATISKA

SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Lars Svensk

Ersättare

1 Leif Åberg

2 Eva-Maria Karlsson

3 Siv Andersson

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Robert Jousma

Ersättare

1 Arne Jansson

2 Simon Liliedahl

3 Vivianne Franzén

VALKRETS SÖDERMANLANDS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Per Westerberg

Henrik Landerholm

Ersättare

1 Björn von der Esch

2 Monica Bergman

3 Bengt Ahlesten

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Maj-Lis Lööv

Göran Persson

Anita Persson

Reynoldh Furustrand

Alf Egnerfors

Ersättare

1 Maria Hed

2 Michael Hagberg

3 Elisabeth Markström

4 Sören Carlsson

5 Karl-Gunnar Källersfors

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Kjell Johansson

Ersättare

1 Conny Sandholm

2 Kristina Malmnäs

3 Anitha Janson Bohman

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Larz Johansson

Ersättare

1 Ingrid Skeppstedt

2 Christina Andersson

3 Thomas Lind

Prot. 1991/92:1

30 september 1991

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Liisa Rulander

Ersättare

1 David Costelius

2 Marie-Louise Forslund

3 Wiola Johansson

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Anne Sörensen

Ersättare

1 Arne Jansson

2 Simon Liliedahl

3 Vivianne Franzén

VALKRETS ÖSTERGÖTLANDS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Birger Hagård

Carl G Nilsson

Mona Saint Cyr

Pehr Löfgren

Ersättare

1 Stefan Hagfeldt

2 Anna Stråkander

3 Anna Lindgren

4 Håkan Sjögren

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Maj-Inger Klingvall

Berit Löfstedt

Inge Carlsson

Viola Furubjelke

Ingvar Björk

Sonia Karlsson

Lars Stjernkvist

Ersättare

1 Jörgen Oskarsson

2 Margareth Wiklund

3 Lars Rasch

4 Sonnie Knutling

5 Birgitta Wallberg-Håkansson

6 Lars Leander

7 Leif Cederqvist

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Karl-Göran Biörsmark

Ersättare

1 Lola Björkquist

2 Maths Andersson

3 Larseric Ramlöv

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

CENTERN
Ledamot av riksdagen
Roland Larsson

Ersättare
1 Hugo Andersson
2 Åsa-Britt Karlsson
3 Sten-Åke Andersson

VÄNSTERPARTIET
Ledamot av riksdagen
Elisabeth Persson

Ersättare
1 Jan-Olof Karlsson
2 Kerstin Olefalk
3 Lisbeth Henriksson

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET
Ledamot av riksdagen
Dan Ericsson

Ersättare
1 Kurt Hedman
2 Anne-Marie Lundborg
3 Eric Lundqvist

NYDEMOKRATI
Ledamot av riksdagen
Bert Karlsson

Ersättare
1 Arne Jansson
2 Simon Liljedahl
3 Vivianne Franzén

VALKRETS JÖNKÖPINGS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET
Ledamot av riksdagen

Anders Björck
Göte Jonsson

Ersättare
1 Ulf Melin
2 Ingegerd Ekberg
3 Victoria Rahm

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA
Ledamot av riksdagen

Allan Larsson
Åke Gustavsson
Catarina Rönning
Ingegerd Elm
Nils Nordh

Ersättare
1 Martin Nilsson
2 Conny Fredriksson
3 Reine Frisk
4 Anna-Carin Magnusson
5 Stefan Pettersson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Carl-Johan Wilson

Ersättare

1 Inger Thapper

2 Nils-Erik Davelid

3 Birgit Stigson

Prot. 1991/92:1

30 september 1991

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Rune Backlund

Ersättare

1 Margareta Andersson

2 Stefan Bergstrand

3 Inger Ekengard

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Alf Svensson

Göran Hägglund

Ersättare

1 Martha Gårdestig

2 Kjell Schilberg

3 Anncharlotte Ankarberg-
Johansson

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Richard Ulfvengren

Ersättare

1 Arne Jansson

2 Simon Lilledahl

3 Vivanne Franzén

VALKRETS KRONOBERGS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Anders G Högmark

Bo Frank

Ersättare

1 Kristina Knöös-Franzén

2 Jan-Olof Franzén

3 Jan Ernheimer

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Kjell Nilsson

Lars Hedfors

Monica Widnemark

Ersättare

1 Tomas Eneroth

2 Mayken Nilsson

3 Jan-Ewert Johansson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Charlotte Branting

Ersättare

1 Ronny Karlsson

2 Kristina Thulesius

3 Ellert Wahlin

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

CENTERN
Ledamot av riksdagen
Stina Gustavsson

Ersättare
1 Ingvar Karlsson
2 Yvonne Johansson
3 Yngve Sunesson

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Harald Bergström

Ersättare
1 Gunvor Hydrell
2 Berth Karlén
3 Lars Henningsson

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen
Sten Söderberg

Ersättare
1 Arne Jansson
2 Simon Liliedahl
3 Vivianne Franzén

VALKRETS KALMAR LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Bertil Danielsson
Leif Carlsson

Ersättare
1 Nils Fredrik Aurelius
2 Håkan Gustavson
3 Magdalena Axelsson

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen
Stig Alemyr
Lena Öhrsvik
Bengt Kronblad
Birger Rosqvist

Ersättare
1 Krister Örnfjäder
2 Eva Hjertqvist
3 Nils-Erik Gustavsson
4 Håkan Juholt

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen
Christer Lindblom

Ersättare
1 Brigitte Kühne
2 Lars Hamrin
3 Margaretha Hultgren

CENTERN

Ledamot av riksdagen
Marianne Jönsson
Agne Hansson

Ersättare
1 Sivert Carlsson
2 Stig Davidson
3 Britta Sterneland

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Chatrine Pålsson

Ersättare

1 Anders Andersson

2 Thom Mathisen

3 Britt-Inger Garstedt

Prot. 1991/92:1

30 september 1991

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Christer Windén

Ersättare

1 Arne Jansson

2 Simon Liljedahl

3 Vivianne Franzén

VALKRETS GOTLANDS LÄN

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Ulla Pettersson

Ersättare

1 Claes-Göran Larsson

2 Ingibjörg Sigurdsdottir

3 Eva Palmgren

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Gunhild Bolander

Ersättare

1 Håkan Ahlsten

2 Hans Klintbom

3 Per-Olof Jacobsson

VALKRETS BLEKINGE LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Karl-Gösta Svenson

Ersättare

1 Jeppe Johnsson

2 Bengt Clemedtson

3 Nils-Gunnar Berg

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Hans Gustafsson

Yvonne Sandberg-Fries

Christer Skoog

Jan Björkman

Ersättare

1 Inger Persson

2 Anita Martinsson

3 Arne Wilander

4 Karin Olsson

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

CENTERN

Ledamot av riksdagen
Sven-Olof Petersson

Ersättare

1 Elly Robertsson
2 Rolf Jönsson
3 Sunc Håkansson

VALKRETS KRISTIANSTADS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Wiggo Komstedt
Bo Lundgren
Ingvar Eriksson

Ersättare

1 Maud Ekendahl
2 Jonas Hellman
3 Jörn Holmgren

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Börje Nilsson
Maja Bäckström
Kaj Larsson
Johnny Ahlqvist

Ersättare

1 Ingegerd Wärnersson
2 Lars-Erik Bengtsson
3 Mona Hilbertson
4 Christer Grankvist

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Bengt Harding Olson

Ersättare

1 Margareta Mörck
2 Bengt Simmingsköld
3 Anna-Kerstin Larsson

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Karl Erik Olsson

Ersättare

1 Ingbritt Irhammar
2 Lars Petersson
3 Gunnel Wallin

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Tuve Skånberg

Ersättare

1 Eva-Lena Karlsson
2 Bert-Inge Karlsson
3 Christer Unosson

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Kenneth Attefors

Ersättare

1 Arne Jansson
2 Simon Liliedahl
3 Vivianne Franzén

VALKRETS FYRSTADSKRETSEN

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Margit Gennser
Rune Rydén
Sten Andersson
Jan Backman
Bertil Persson
Rolf Clarkson

Ersättare

1 Inge Garstedt
2 Anders Pålsson
3 Lena Jarnbring
4 Percy Liedholm
5 Annika Annerby-Jansson
6 Johan Bengt-Påhlsson

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Lars-Erik Lövdén
Kurt Ove Johansson
Jan Andersson
Birthe Sörestedt
Bo Bernhardsson
Bo Nilsson
Nils T Svensson

Ersättare

1 Gerd Johansson
2 Britt-Marie Lindkvist
3 Anna Brandoné
4 Mikael Skoog
5 Marie Granlund
6 Margareta Dovsjö
7 Ingalill Pålsson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Margitta Edgren
Olle Schmidt

Ersättare

1 Kjell-Arne Welin
2 Inga Janson
3 Arne Larsson

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Ulla Tillander

Ersättare

1 Anna Corshammar-Bojerud
2 Sven-Åke Persson
3 Brita Axelsson

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

Rolf L Nilson

Ersättare

1 Elisabeth Hellman
2 Karin Svensson-Smith
3 Lars Ståhl

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Kenneth Lantz

Ersättare

1 Magnus Sjödahl
2 Siw Davidsson
3 Lars Thunberg

NYDEMOKRATI
Ledamot av riksdagen
Peter Kling

Ersättare
1 Arne Jansson
2 Simon Liliedahl
3 Vivianne Franzén

VALKRETS MALMÖHUS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Per Stenmarck
Knut Wachtmeister
Bo Arvidsson
Inga Berggren

Ersättare

1 Jacob Broberg
2 Birgitta Carlberg
3 Inger Hansson
4 Lars-Olof Strufve

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Per Olof Håkansson
Bengt Silfverstrand
Gunnar Nilsson
Karin Wegestål
Anita Jönsson

Ersättare

1 Lilian Svensson
2 Aleksander Gabelic
3 Kerstin Hardenstedt
4 Kent Mårtensson
5 Lester Jönsson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Siw Persson

Ersättare

1 Per Olov Lindberg
2 Lennart Engholm
3 Marie Wahlgren

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Bertil Fiskesjö

Ersättare

1 Håkan Hansson
2 Kerstin Warnerbring
3 Bernhard Persson

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Alwa Wennerlund

Ersättare

1 Martha Duvell
2 Åke Svensson
3 Laila Nilsson

NYDEMOKRATI
Ledamot av riksdagen
Claus Zaar

Ersättare
1 Arne Jansson
2 Simon Liliedahl
3 Vivianne Franzén

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

VALKRETS HALLANDS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen *Ersättare*
Nic Grönvall 1 Hans Hjortzberg-Nordlund
Carl Fredrik Graf 2 Gunnel Welin
Liselotte Wägö 3 Börje Tönsgård

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen *Ersättare*
Ingegerd Sahlström 1 Alf Eriksson
Owe Andréasson 2 Stig Andersson
Ulla-Britt Åbark 3 Rose-Marie Henriksson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen *Ersättare*
Christer Eirefelt 1 Margareta Fogelberg
 2 Assar Persson
 3 Gert Ramnemark

CENTERN

Ledamot av riksdagen *Ersättare*
Ivar Franzén 1 Rolf Kenneryd
 2 Helene Andersson
 3 Ulla Rickardsson

KRISTDEMOKRTISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen *Ersättare*
Harry Staaf 1 Krister Holm
 2 Birgitta Skåring
 3 Karl-Gunnar Svensson

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen *Ersättare*
Bengt Dalström 1 Arne Jansson
 2 Simon Liliedahl
 3 Vivianne Franzén

VALKRETS GÖTEBORGS KOMMUN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Sonja Rembo

Hugo Hegeland

Tom Heyman

Lennart Fridén

My Persson

Ersättare

1 Anita Sidén

2 Göran Lindblad

3 Patrik Hultgren

4 Carin Norling

5 Erik Bedö

ARBETARPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Bengt Göransson

Doris Håvik

Jan Bergqvist

Inga-Britt Johansson

Sten Östlund

Torgny Larsson

Ersättare

1 Marianne Carlström

2 Anneli Hulthén

3 Claes-Göran Brandin

4 Peter Ohlsson

5 Siw Wittgren-Ahl

6 Jouko Karttunen

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Erling Bager

Ingela Mårtensson

Ersättare

1 Allan Stutzinsky

2 Florence Laag Brandell

3 Magnus Nyström

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Rune Thorén

Ersättare

1 Kitt Rehn-Magnusson

2 Mathias Olsson

3 Jan-Olle Folkesson

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

Johan Lönnroth

Ersättare

1 Birgitta Rang

2 Göte Kildén

3 Berit Johannesson

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Ingrid Näslund

Ersättare

1 Lennart Strömquist

2 Göran Undevall

3 Lars F Eklund

NYDEMOKRATI
Ledamot av riksdagen
Johan Brohult

Ersättare
1 Arne Jansson
2 Simon Liliedahl
3 Vivianne Franzén

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

VALKRETS BOHUSLÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Stig Grauers	1 Lena Facht
Inger René	2 Mikael Cederbratt
Kent Olsson	3 Lars-Arne Staxäng

ARBETARPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Karl-Erik Svartberg	1 Mona Berglund-Nilsson
Lennart Nilsson	2 Birgitta Eriksson
Lisbet Calner	3 Ulla Ljunglide
Sverre Palm	4 Jan-Olof Larsson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Kenth Skårvik	1 Leif Olsson
	2 Marianne Lindqvist
	3 Marita Aronson

CENTERN

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Elving Andersson	1 Eva Rydén
	2 Åsa Torstensson
	3 Inga Johnsson

VÄNSTERPARTIET

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Lars Bäckström	1 Barbro Glansén
	2 Jan Jonsson
	3 Evy Öhrström

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Åke Carnerö	1 Marianne Janson
	2 Wilhelm Alexandersson
	3 Agneta Gavarc

NYDEMOKRATI
Ledamot av riksdagen
Leif Bergdahl

Ersättare
1 Arne Jansson
2 Simon Liliedahl
3 Vivianne Franzén

VALKRETS ÄLVSBORGS LÄNS NORRA

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Arne Andersson
Stig Bertilsson

Ersättare
1 Elizabeth Nyström
2 Anna-Karin Jansson
3 Nils-Gunnar Nilsson

ARBETARPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen
Ingvar Johnsson
Britt Bohlin
Rune Evensson
Lena Klevenås

Ersättare
1 Nils-Erik Söderqvist
2 Stina-Kajsa Melin
3 Bo Melander
4 Anita Lomander

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen
Elver Jonsson

Ersättare
1 Anders Castberger
2 Inger Gustavsson
3 Lennart Widing

CENTERN

Ledamot av riksdagen
Marianne Andersson

Ersättare
1 Per Olov Blom
2 Leif Johansson
3 Margaretha Yngvesson

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Fanny Rizell

Ersättare
1 Claes-Olof Olsson
2 Lillian Thybell
3 Roy Beckman

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen
Laila Strid-Jansson

Ersättare
1 Arne Jansson
2 Simon Liliedahl
3 Vivianne Franzén

VALKRETS ÄLVSBORGS LÄNS SÖDRA

MODERATA SAMLINGSPARTIET

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Hans Nyhage	1 Birgitta Wichne
Lars Björkman	2 Rune Olausson
	3 Jonas Palmqvist

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Lahja Exner	1 Lars-Olof Karlsson
Arne Kjörnsberg	2 Leila Pekkala
Berndt Ekholm	3 Mari Jonsson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Lars Sundin	1 Margaretha Blomdahl
	2 Göte Håkanson
	3 Kristina Korpås

CENTERN

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Lennart Brunander	1 Elisabeth Andersson
	2 Ulf Svensson
	3 Birgitta Dannegren-Peterson

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Kjell Eldensjö	1 Lennart Malmerfors
	2 Dagny Sjödin
	3 Christina Claesson

VALKRETS SKARABORGS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Sten Svensson

Ersättare

- 1 Lars Elinderson
- 2 Svenolof Grenabo
- 3 Kerstin Fognell

Ledamot av riksdagen

Ivar Virgin

Ersättare

- 1 Lars Hjertén
- 2 Charlotte Nordström
- 3 Stig Lagergren

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Jan Fransson

Sven-Gösta Signell

Birgitta Johansson

Anders Nilsson

Ersättare

- 1 Kjell Nordström
- 2 Monica Green
- 3 Carina Ohlsson
- 4 Peter Karlsson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Bengt Rosén

Ersättare

- 1 Eva Eriksson
- 2 Kennart Erlandsson
- 3 Bengt Klang

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Bengt Kindbom

Birgitta Carlsson

Ersättare

- 1 Carl-Eric Gabrielsson
- 2 Lillwy Falk
- 3 Birgit Ajneståhl

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Holger Gustafsson

Ersättare

- 1 Ulla-Britt Hagström
- 2 Lars-Åke Jonsson
- 3 Barbro Eriksson

NYDEMOKARTI

Ledamot av riksdagen

Lars Moquist

Ersättare

- 1 Arne Jansson
- 2 Simon Liliedahl
- 3 Vivianne Franzén

VALKRETS VÄRMLANDS LÄN

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

MODERATA SAMLINGSPARTIET

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Gullan Lindblad	1 Catarina Segersten Larsson
Göthe Knutson	2 Anders Broman
	3 Per-Samucl Nisser

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Roine Carlsson	1 Jarl Lander
Magnus Persson	2 Gunilla Andersson
Bo Finnkvist	3 Märtha Berglund
Kristina Svensson	4 Ann Björkquist Mlakar
Lisbeth Staaf-Igelström	5 Kjell Björk

FOLKPARTIET LIBERALERNA

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Isa Halvarsson	1 Hans Kaijser
	2 Robert Warholm
	3 Carl-Gustaf Brolin

CENTERN

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Kjell Ericsson	1 Jan Hyttring
	2 Viviann Gerdin
	3 Ann-Britt Strid Nilsson

VÄNSTERPARTIET

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Björn Samuelson	1 Thommy Ohlsson
	2 Lena Ohlsson
	3 Marie Engström

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

<i>Ledamot av riksdagen</i>	<i>Ersättare</i>
Roland Lében	1 Ulf Gerard
	2 Penilla Edqvist
	3 Sven-Tage Johansson

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Jon Peter Wieselgren

Ersättare

1 Arne Jansson

2 Simon Liliedahl

3 Vivianne Franzén

VALKRETS ÖREBRO LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Ann-Cathrine Haglund

Ersättare

1 Ola Karlsson

2 Sten Tolgfors

3 Åke Andersson

Ledamot av riksdagen

Bengt Wittbom

Ersättare

1 Johan Lagerfelt

2 Marie-Louise Naucmér

3 Brittinger Örenius

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Maud Björnemalm

Håkan Strömberg

Hans Karlsson

Ersättare

1 Ulla Berg

2 Ingvar Persson

3 Siv Palmgren

4 Mårten Blomquist

5 Jan-Olof Åhlén

Ledamot av riksdagen

Sture Ericson

Inger Lundberg

Ersättare

1 Ingvar Persson

2 Timo Keranen

3 Christina Hermansson

4 Margaretha Scherlund

5 Ulla-Britt Carlsson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Gudrun Norberg

Ersättare

1 Lars Ernestam

2 Lennart Eliasson

3 Ola Ström

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Anders Svärd

Ersättare

1 Sven Fredriksson

2 Ann-Mari Åkerling

3 Lars Beige-Kleber

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

Karl-Erik Persson

Ersättare

1 Ann-Marie Lööf

2 Mauri Sukuvaara

3 Ingrid Ahlström

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Rose-Marie Frebran

Ersättare

1 Tomas Hagenfors

2 Sven Gunnar Persson

3 Gretchen Jansson

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Lars Andersson

Ersättare

1 Arne Jansson

2 Simon Liliedahl

3 Vivianne Franzén

VALKRETS VÄSTMANLANDS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Karin Falkmer

Birgit Henriksson

Ersättare

1 Tomas Högström

2 Staffan Anger

3 Claes Folin

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Lena Hjelm-Wallén

Roland Sundgren

Berit Oscarsson

Margareta Israelsson

Göran Magnusson

Ersättare

1 Yngve Wernersson

2 Olavi Viitanen

3 Christina Wahrolin

4 Glenn Andersson

5 Leif Råback

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Hugo Bergdahl

Ersättare

1 Mars Hirschman

2 Gunilla Moritzen

3 Lisbeth Kohls

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

CENTERN

Ledamot av riksdagen
Birger Andersson

Ersättare

- 1 Marita Karlsson
- 2 Jörgen Johansson
- 3 Marie Wilén

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Carl-Olov Persson

Ersättare

- 1 Anders Björnstig
- 2 Lars Olof Bergmark
- 3 Sickan Palm

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen
Max Montalvo

Ersättare

- 1 Arne Jansson
- 2 Simon Liliedahl
- 3 Vivianne Franzén

VALKRETS KOPPARBERGS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Margareta Gard
Christel Anderberg

Ersättare

- 1 Anita Estberger
- 2 Göran Edlund
- 3 Rolf Gunnarsson

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen
Odd Engström
Inger Hestvik
Bengt-Ola Rytter
Irène Vestlund
Leo Persson

Ersättare

- 1 Per Erik Granström
- 2 Arne Mellqvist
- 3 Angelica Beyer
- 4 Carin Palmerantz
- 5 Gunnar Magnusson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen
Lennart Fremling

Ersättare

- 1 Margareta Jonback
- 2 Siv Ivarsson
- 3 Peter Backlund

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Birgitta Hambræus

Ersättare

1 Göran Engström

2 Kenneth Johansson

3 Siv Ramsell

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

Lars-Ove Hagberg

Ersättare

1 Hans Andersson

2 Kerstin Söderlund

3 Yvonne Frid

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Ulf Björklund

Ersättare

1 Lennart Sacrédeus

2 Ulla Wäfors

3 Ulrik Lindgren

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen

Stefan Kihlberg

Ersättare

1 Arne Jansson

2 Simon Liliedahl

3 Vivianne Franzén

VALKRETS GÄVLEBORGS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Rolf Dahlberg

Patrik Norinder

Ersättare

1 Gunilla de Maré

2 Åsa Äng Eriksson

3 Margareta Göllas

ARBETARPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Axel Andersson

Sigrid Bolkéus

Karl Hagström

Sinikka Bohlin

Ulrica Messing

Widar Andersson

Ersättare

1 Raimo Parssinen

2 Elisabeth Stockhaus

3 Hans Berg

4 Agneta Brendt Larsson

5 Monica Jacobsson

6 Mats Öström

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen
Hans Lindblad

Ersättare

- 1 Lennart Rohdin
- 2 Ingrid Hammarberg
- 3 Johan Sundin

CENTERN

Ledamot av riksdagen
Gunnar Björk

Ersättare

- 1 Karin Starrin
- 2 Sven Bergström
- 3 Alice Lindgren

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen
Bertil Måbrink

Ersättare

- 1 Elsa Kontturi
- 2 Seija Viitamaki-Carlsson
- 3 Britt-Marie Windemo

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Pontus Wiklund

Ersättare

- 1 Åke Berglund
- 2 Erling Öhman
- 3 Eva Svärd

NYDEMOKRATI

Ledamot av riksdagen
Ulf C Eriksson

Ersättare

- 1 Årne Jansson
- 2 Simon Liliedahl
- 3 Vivianne Franzén

VALKRETS VÄSTERNORRLANDS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Per-Richard Molén

Ersättare

- 1 Eva Björne
- 2 Ulf Kjelsson
- 3 Mona Ritzén

ARBETARPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Bo Holmberg
Sven Lundberg
Elvy Söderström

Ersättare

1 Kerstin Nyström
2 Stefan Lövéén
3 Kent-Ove Ulander
4 Carina Alm
5 Jan Sjödin
6 Maj-Britt Rönnbäck

Ledamot av riksdagen

Bo Forslund
Britta Sundin
Hans Stenberg

Ersättare

1 Lena Ströberg
2 Mats Gustavsson
3 Eva-Britt Persson
4 Patrik Lindblad
5 Susanne Eberstein
6 Håkan Eriksson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Sigge Godin

Ersättare

1 Ingrid Ågren
2 Åsa Falck
3 Sture Törnström

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Görel Thurdin

Ersättare

1 Tage Pålsson
2 Lennart Bodén
3 Birgitta Sellén

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

Jan Jennehag

Ersättare

1 Maj-Lis Andersson
2 Claes Stockhaus
3 Inger Grelsson

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Jan-Erik Ågren

Ersättare

1 Lars Lindén
2 Ulla Lindgren
3 Göran Sydhage

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

NYDEMOKRATI
Ledamot av riksdagen
Karl-Gustav Sjödin

Ersättare
1 Carl Gustav Lilliesköld
2 Agge Rosencrantz
3 Bert Ringström

VALKRETS JÄMTLANDS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Ingrid Hemmingsson

Ersättare
1 Ola Sundell
2 Gunnar Hjelm
3 Hans Lind

ARBETARPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen
Nils-Olof Gustafsson
Margareta Winberg
Berit Andnor

Ersättare
1 Rune Berglund
2 Erik Magnusson
3 Hans-Göran Wiberg

CENTERN

Ledamot av riksdagen
Stina Eliasson

Ersättare
1 Erik Artur Egervärn
2 Aino Blomqvist
3 Per Söderberg

VALKRETS VÄSTERBOTTENS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen
Hans Dau

Ersättare
1 Marianne Löfstedt
2 Bo Nilsson
3 Liv Granbom

ARBETARPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen
Mats Lindberg
Rinaldo Karlsson
Georg Andersson
Lena Boström
Carin Lundberg

Ersättare
1 Eivor Husing
2 Urban Lundqvist
3 Christina Bernhardsson
4 Karl Gustav Abramsson
5 Ann-Britt Nilsson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Ulla Orring

Ersättare

1 Torsten Gavelin

2 Lars Jacobsson

3 Britt-Marie Lövgren

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Börje Hörnlund

Ersättare

1 Karin Israelsson

2 Lars Weinehall

3 Eva Enqvist

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

John Andersson

Ersättare

1 Maggi Mikaelsson

2 Lars Berggren

3 Brit Edvardsson

KRISTDEMOKRATISKA SAMHÄLLSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Stefan Attefall

Ersättare

1 Lennart Ljung

2 Ella Sigfridsson

3 Anders Björkestedt

VALKRETS NORRBOTTENS LÄN

MODERATA SAMLINGSPARTIET

Ledamot av riksdagen

Olle Lindström

Ersättare

1 Rolf Höglund

2 Gunilla Wallsten

3 Hans Swedell

ARBETAREPARTIET-SOCIALDEMOKRATERNA

Ledamot av riksdagen

Sten-Ove Sundström

Monica Öhman

Åke Selberg

Bruno Poromaa

Ewa Hedkvist Petersen

Leif Marklund

Ersättare

1 Ulf Rehnberg

2 Eva Hansson

3 Bo-Erik Nilsson

4 Helena Karlsson

5 Niklas Nordström

6 Kristina Zakrisson

FOLKPARTIET LIBERALERNA

Ledamot av riksdagen

Britta Bjelle

Ersättare

1 Pether Nordblad

2 Inger Schmiedhofer

3 Hans-Ivar Bergström

CENTERN

Ledamot av riksdagen

Per-Ola Eriksson

Ersättare

1 Wilhelm Haara

2 Ann-Christine Rutqvist

3 Gun Hug-Niemi

VÄNSTERPARTIET

Ledamot av riksdagen

Bengt Hurtig

Ersättare

1 Ingegerd Svala

2 Jan Larsson

3 Karin Nilsson

3 § Anmälan om ersättare för statsråd m.m.

Ålderspresidenten anmälde att följande ersättare kallats att fr.o.m. denna dag tjänstgöra i stället för riksdagsledamöter som är statsråd, nämligen

Björn Ericson för Ingvar Carlsson
Per Erik Granström för Odd Engström
Yngve Wernersson för Lena Hjelm-Wallén
Sylvia Lindgren för Sten Andersson
Marianne Carlström för Bengt Göransson
Kristina Persson för Anita Gradin
Barbro Andersson för Birgitta Dahl
Jarl Lander för Roine Carlsson
Sven-Åke Nygårds för Mats Hellström
Eivor Husing för Georg Andersson
Åke Wictorsson för Ulf Lönnqvist
Tommy Waidelich för Ingela Thalén
Maria Hed för Maj-Lis Löow
Michael Hagberg för Göran Persson
Christina Pettersson för Mona Sahlin
Martin Nilsson för Allan Larsson

Ålderpresidenten anmälde vidare att Anna Corshammar-Bojerud (c) skulle ersätta Ulla Tillander (c) fr.o.m. den 30 september t.o.m. den 31 oktober 1991.

Ytterligare anmälde ålderspresidenten att följande ledamöter beviljats ledighet från deltagande i dagens sammanträde:

Filip Fridolfsson
Jerzy Einhorn
Daniel Tarschys
Kjell Johansson
Kjell Nilsson
Wiggo Komstedt
Karl-Erik Svartberg
Björn Samuelson
Stefan Kihlberg
Ingrid Hemmingsson
Eivor Husing

4 § Upprop

Företogs upprop av kammarens ledamöter.

5 § Val av talman

Anf. 2 JAN BERGQVIST (s):

Herr ålderspresident! Thage G Peterson har utövat talmansskapet med skicklighet och oväld. Han har i alla politiska läger mött respekt, erkännande och stort förtroende. Jag föreslår att riksdagen till talman omväljer Thage G Peterson.

Herr ålderspresident! Under den senaste tiden har det förts en livlig diskussion om vilka principer som bör vägleda valet av talman. Jag vill därför här redovisa den socialdemokratiska riksdagsgruppens syn på dessa frågor.

Ända sedan riksdagen själv i samband med demokratins genombrott år 1921 fick rätt att välja talman har partierna ansträngt sig att inte politisera talmansämbetet. Det starkaste uttrycket för den strävan är att det aldrig någonsin har förekommit att sittande talman bytts ut till följd av valutslag som har ändrat de politiska styrkeförhållandena i riksdagen.

Genom den stora grundlagsreformen 1974 fick talmannen en verkligt central roll i den svenska författningen. Det räcker med att erinra om att talmannen har en avgörande uppgift vid regeringsbildningar och att talmannen kan träda in som riksföreståndare. Talmannen leder riksdagens arbete, och talmannen företräder riksdagen såväl i Sverige som internationellt. Just därför att författningen anvisar dessa centrala uppgifter för riksdagens talman, har de nya reglerna utformats för att ännu tydligare frigöra talmannen från den partipolitiska rollen.

Med 1974 års författningsreform infördes också ordningen att talmannens uppdrag som riksdagsledamot utövas av ersättare. Till skillnad från de vice talmännen yttrar sig talmannen inte i politiska sakfrågor, och han deltar inte heller i beslut i sådana frågor.

Vi socialdemokrater anser inte att talmannen alltid måste komma från det största av riksdagens partier. Vi anser inte heller att s.k. majoritetsgruppering behöver vara vägledande för valet av talman. Det viktiga är att söka

en person med brett förtroende och att undvika en onödig partipolitisering av valet. Det är olyckligt om vi kommer i en situation där innehavet av talmansämbetet svänger fram och tillbaka alltefter valutslaget. Talmannen har en konstitutionell roll som författningen vill frigöra från partipolitisering.

Vi har en sittande talman vars skicklighet och oväld ingen ifrågasätter. Vi har också en lång och obruten praxis att tidigare talman alltid återväljs, om han står till förfogande för omval.

Det är mot denna bakgrund som den socialdemokratiska riksdagsgruppen föreslår att Thage G Peterson åter väljs till riksdagens talman.

Anf. 3 LARS TOBISSON (m):

Herr ålderspresident! När majoriteten i kommunala församlingar skiftar sida i samband med val, ses det som en naturlig sak att också byta ordförande. Detta innebär inget ställningstagande till den person som tidigare innehåft uppdraget. Det är ett utslag av politikens spelregler i en demokrati.

Enligt den grundinställning som deklarerades från borgerligt håll såväl 1976 som 1979 bör en icke-socialistisk majoritet i denna kammare återspeglas i valet av talman. Det av Thorbjörn Fälldin vid det förra tillfället anförda motivet är att talmannen enligt grundlagen utövar viktiga konstitutionella befogenheter.

Jag föreslår därför till talman Ingegerd Troedsson, som efter tolv år som förste vice talman är väl förberedd för uppgiften.

Sedan nu två kandidater nominerats till posten som talman, kan utgången av valet väntas bli jämn. Enligt riksdagsordningen kan val av talman ske med acklamation. Det skall dock förrättas med slutna sedlar, om ledamot så begär. Jag hemställer härmed, herr ålderspresident, att förfarandet med slutna sedlar används.

Anf. 4 BIRGIT FRIGGEBO (fp):

Herr ålderspresident! Moderata samlingspartiet föreslår att Ingegerd Troedsson väljs till riksdagens talman, och socialdemokraterna föreslår Thage G Peterson. Vår partigrupp har beslutat att stödja valet av Ingegerd Troedsson.

Någon etablerad praxis eller gemensam uppfattning över partigränserna om hur talmannen skall utses finns inte. Vi skulle ha föredragit att det hade funnits en rotationsordning som varit förankrad hos partierna. Vid avsaknad av en sådan hänvisar vi till den principdeklaration som gjordes av Thorbjörn Fälldin inför 1976 års talmansval.

Anf. 5 GUNNAR BJÖRK (c):

Herr ålderspresident! Årets val innebär att riksdagen fick en ny majoritet. Det är en naturlig princip att detta får sitt genomslag då det gäller valet av talman. Det innebär inte att man tar ställning emot någon person.

Jag vill för centerpartiets riksdagsgrupps del föreslå att nuvarande förste vice talmannen Ingegerd Troedsson väljs till ny talman för riksdagen.

Anf. 6 MATS ODELL (kds):

Herr ålderspresident! När det gäller valet av talman instämmer kristdemokraterna i de argument som anförts av representanter för moderata samlingspartiet, folkpartiet och centerpartiet.

Vi yrkar alltså bifall till förslaget att välja Ingegerd Troedsson till talman.

Anf. 7 IAN WACHTMEISTER (nyd):

Herr ålderspresident, ärade ledamöter! Ny demokrati finns i Sveriges riksdag. Intåget har skett i ordnade former och utan större rörelse hos övriga ledamöter.

Med nykomlingens klara blick har vi gjort våra iakttagelser. Även om många av våra kolleger nu blir besvikna, vill jag meddela att vi blivit mer övertygade än någonsin om att vi behövs även just här.

Vår riksdagsgrupp sägs vara brokig, men då har man nog bara sett till slippen. "Enig" är en bättre beskrivning på gruppen.

Vid våra diskussioner om talmansvalet konstaterade vi att vi gärna skulle ha sett ett statsskick med en talman utan partibeteckning, vald på personliga meriter. Talmansämbetet kunde då ha blivit ett samlande ämbete med en enande kraft. Våra erfarenheter av Thage G Peterson är att han skulle vara en stark kandidat i ett sådant val. Vi inser emellertid att även om valet inte borde vara en partipolitisk fråga, är det uppenbarligen just det. Dessutom är det en s.k. tung fråga. Detta har framgått vid våra omärkliga och därmed givetvis icke existerande kontakter med andra partier.

Vi anser också att vi måste göra vad vi kan för att en ny regering skall känna trycket från riksdagen att agera kraftfullt och att snabbt genomföra nödvändiga förändringar. Det uppdraget anser vi oss ha fått uppifrån, dvs. från våra väljare.

Vi respekterar de problem som en ny regering i Sverige kommer att ställas inför, även om vi givetvis har våra egna synpunkter på hur de problemen kan lösas. Vi kommer att ställa upp för att ta vara på de möjligheter som finns och att ta bort de svårigheter som har funnits. Vi är inte, som någon av kammarans ledamöter tidigare i stridens hetta uttryckte sig, "en fara för demokratin". Vi är ny demokrati, och vi vet vad vi gör.

Jag föreslår att riksdagen till talman väljer Ingegerd Troedsson.

Anf. 8 LARS WERNER (v):

Herr ålderspresident! Sveriges riksdag överger inte sina demokratiska och parlamentariska traditioner när det gäller regeringsbildare och vad det gäller tillträde till riksdagen. Vi bör heller inte överge våra traditioner och vår praxis när det gäller talmansval.

Ett par nya partier finns i riksdagen, och deras självklara plats i riksdagen får de av demokratins tradition och praxis.

En ny tilltänkt regeringsbildare har vi i riksdagen, och nytt för modern tid är att denna regeringsbildare kommer från höger i politiken. Men det nya följer svensk parlamentarisk praxis, som bl.a. innebär att den som kan samla de flesta rösterna bakom sig bildar regering.

Mitt i det nya – nya partier och ny regeringsbildare – följer detta ändå

svensk parlamentarisk praxis. Utgångspunkten för oss i vänsterpartiet är att så bör även talmansvalet göra.

Talmannen har av tradition och praxis utsetts från det största partiet i Sveriges riksdag. Men till det kommer också meriter som oväld och förtroende. Spelreglerna för riksdagen, vare sig det är nya partier eller nya regeringsbildare, präglas av demokratins och parlamentarismens tradition. Det gäller också talmansvalet. Därför kommer vänsterpartiet att stödja förslaget om att omvälja Thage G Peterson.

Efter härmed avslutad överläggning företogs val med slutna sedlar.

Sedan röstavgivningen avslutats samt valsedlarna granskats och räknats tillkännagav ålderspresidenten att Ingegerd Troedsson erhållit 184 röster och Thage G Peterson 150 röster. En avlämnad valsedel var ogiltig.

Kammaren hade alltså utsett *Ingegerd Troedsson* (m) till talman.

6 § Val av förste vice talman

Anf. 9 JAN BERGQVIST (s):

Herr ålderspresident! Till förste vice talman föreslår jag Stig Alemyr.

Kammaren valde med acklamation *Stig Alemyr* (s) till förste vice talman.

7 § Val av andre vice talman

Anf. 10 BIRGIT FRIGGEBE (fp):

Herr ålderspresident! Jag föreslår Christer Eirefelt till andre vice talman.

Kammaren valde med acklamation *Christer Eirefelt* (fp) till andre vice talman.

8 § Val av tredje vice talman

Anf. 11 GUNNAR BJÖRK (c):

Herr ålderspresident! Jag föreslår att Bertil Fiskesjö omväljs till tredje vice talman.

Kammaren valde med acklamation *Bertil Fiskesjö* (c) till tredje vice talman.

Talmannen och vice talmännen intog sina platser.
(Applåder)

Anf. 12 TALMANNEN:

På vice talmännens och mina vägnar ber jag att få tacka för det förtroende som har visats oss genom talmansvalet.

9 § Val av kammarsekreterare

Anf. 13 JAN BERGQVIST (s):

Fru talman! Jag föreslår att Gunnar Grenfors omväljs till kammarsekreterare.

Kammaren valde med acklamation *Gunnar Grenfors* till kammarsekreterare.

Anf. 14 TALMANNEN:

Jag hälsar Gunnar Grenfors välkommen att fortsätta det viktiga arbetet som kammarsekreterare.

10 § Anmälan om valberedningens sammansättning m.m.

Med stöd av 7 kap. 2 § riksdagsordningen och tilläggsbestämmelsen 7.2.1 hade partiernas representation i valberedningen fastställts till

sex platser för socialdemokraterna
fyra platser för moderata samlingspartiet
två platser för folkpartiet
två platser för centern
en plats för kristdemokratiska samhällspartiet
en plats för ny demokrati och
en plats för vänsterpartiet

Med stöd av 7 kap. 2 och 12 §§ riksdagsordningen hade partigrupperna anmält följande nomineringar till talmannen:

ledamöter i valberedningen

Stig Alemyr (s)
Lars Tobisson (m)
Elver Jonsson (fp)
Bengt Kindbom (c)
Mats Odell (kds)
Ian Wachtmeister (nyd)
Bertil Måbrink (v)
Jan Bergqvist (s)
Anders Björck (m)
Birgitta Johansson (s)
Kurt Ove Johansson (s)
Görel Bohlin (m)
Berit Löfstedt (s)
Gudrun Norberg (fp)
Rosa Östh (c)
Britta Sundin (s)
Arne Andersson (m)

suppleanter i valberedningen

Magnus Persson (s)
Rolf Dahlberg (m)
Ulla Orring (fp)
Elving Andersson (c)
Dan Ericsson i Kolmården (kds)
Johan Brohult (nyd)
Berith Eriksson (v)
Nils T Svensson (s)
Gunnar Hökmark (m)
Anita Modin (s)
Inger Hestvik (s)
Gullan Lindblad (m)
Nils-Olof Gustafsson (s)
Margitta Edgren (fp)
Stina Gustavsson (c)
Maud Björnemalm (s)
Alf Wennerfors (m)

Talmannen förklarade de sålunda anmälda företrädarna för resp. parti-grupper utsedda till ledamöter och suppleanter i valberedningen för riksdagens innevarande valperiod.

Valberedningen kallades till konstituerande sammanträde kl. 14.00 denna eftermiddag i talmanskonferensens rum.

11 § Avsägelse

Talmannen meddelade att utbildningsminister *Bengt Göransson* anhållit att fr.o.m. den 1 oktober 1991 bli entledigad från uppdraget som riksdagsledamot.

Kammaren biföll denna framställning.

Talmannen meddelade att försvarsminister *Roine Carlsson* anhållit att fr.o.m. den 30 september 1991 bli entledigad från uppdraget som riksdagsledamot.

Kammaren biföll denna framställning.

12 § Ledighet

Talmannen meddelade att *Håkan Holmberg* (fp) hade ansökt om föräldraledighet fr.o.m. den 1 oktober 1991 t.o.m. den 9 januari 1992.

Kammaren biföll denna ansökan.

Talmannen anmälde att Barbro Sandberg (fp) skulle tjänstgöra som ersättare för Håkan Holmberg.

Prot. 1991/92:1
30 september 1991

13 § Bordläggning

Anmälades och bordlades

Propositionerna

1991/92:1 Lotteriskatt m.m.

1991/92:2 Lag om särskild personutredning i brottmål, m.m.

1991/92:3 Sekretess inom svenska kyrkan

1991/92:5 Godkännande av Esbokonventionen om miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang

1991/92:6 Ändring i reglementet för allmänna pensionsfonden m.m.

1991/92:7 Ombildning av statens hundskola till aktiebolag

1991/92:8 Fortsatt giltighet av 1952 års tvångsmedelslag

1991/92:9 Jakt och viltvård

1991/92:11 Dubbelbeskattningsavtal mellan Sverige och Barbados

1991/92:12 Vissa yrkestrafikfrågor och om riksfärdtjänsten

1991/92:14 Godkännande av ändringar i samarbetsöverenskommelsen mellan Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige (Helsingforsavtalet)

1991/92:16 Forskning om den offentliga sektorn

1991/92:19 Vissa ersättningar till sjukvårdshuvudmännen m.m.

Skrivelse

1991/92:4 Möjligheten till en särskild svensk insats för fredlig lösning av tvister

Förslag

1991/92:10 Förslag angående vissa ändringar i lagen (1988:1385) om Sveriges riksbank

14 § Ersättare för talmannen

Talmannen anmälde att *Lennart Hedquist* (m) skulle tjänstgöra som ersättare för henne under den tid hon var riksdagens talman.

15 § Kammaren åtskildes kl. 12.33.

Vid protokollet

GUNNAR GRENFORS

/Gunborg Apelgren

Innehållsförteckning

Måndagen den 30 september

1 § Ålderspresidentens hälsningsanförande	1
Stig Alemyr	
2 § Anmälan om granskning av bevis för riksdagsledamöter	1
3 § Anmälan om ersättare för statsråd m.m.	30
4 § Upprop.	31
5 § Val av talman.	31
Jan Bergqvist (s)	
Lars Tobisson (m)	
Birgit Friggebo (fp)	
Gunnar Björk (c)	
Mats Odell (kds)	
Ian Wachtmeister (nyd)	
Lars Werner (v)	
Beslut.	34
6 § Val av förste vice talman	34
Jan Bergqvist (s)	
7 § Val av andre vice talman	34
Birgit Friggebo (fp)	
8 § Val av tredje vice talman	34
Gunnar Björk (c)	
Talmannen	
9 § Val av kammarsekreterare	35
Jan Bergqvist (s)	
Talmannen	
10 § Anmälan om valberedningens sammansättning m.m.	35
11 § Avsägelse	36
12 § Ledighet	36
13 § Bordläggning	37
14 § Ersättare för talmannen	37